

УДК 339.924(477)(410)

ББК 66.4(4Укр).9

Б-88

Бровко А.Г., м. Ніжин

СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ТА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН: ПОЛІТИЧНИЙ ВЕКТОР

У статті висвітлюються особливості розвитку українсько-британського політичного співробітництва 1991–2018 рр. Зокрема, простежено характер розвитку відносин і проаналізовано становлення механізмів двосторонньої співпраці. Під час дослідження було встановлено, що відносини між двома державами носили, на початковому етапі свого розвитку, стриманий і неоднозначний характер. Відображено активізацію та послаблення дипломатичних відносин між двома державами в подальші роки. Проаналізовано розвиток українсько-британського співробітництва після 2014 року та надання допомоги українській державі з боку Британії у боротьбі з російською агресією. Вказано на основні візити українсько-британських представників вищого рівня. Автором наголошено на активній підтримці Сполученим Королівством євроінтеграційного прагнення України. Зазначено той факт, що незважаючи на динамічний розвиток українсько-британських відносин, проблема спрощення візового режиму для українців розв'язана так і не була, що підриває імідж британців серед українського населення.

Ключові слова: українсько-британські відносини, дипломатичні контакти, двосторонні відносини, договори, інтеграція, візити, Україна, Сполучене Королівство, Європейський Союз.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. З проголошенням незалежності 24 серпня 1991 року Україна

почала проводити активну зовнішню політику. Обравши західний вектор розвитку, наша держава розпочала налагоджувати двосторонні дипломатичні відносини з провідними державами світу, особливе місце серед яких посідає Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії. Будучи членом ЄС, постійним членом Ради Безпеки ООН, однією з найрозвиненіших держав світу та маючи тісні союзницькі відносини із США, Велика Британія стала важливим дипломатичним союзником і стратегічним партнером України. Саме Великобританія одна із перших серед європейських країн визнала незалежність України та підписала з нею низку договорів, підтримуючи її прагнення щодо вступу до ЄС. Недаремно Великобританію нині називають найкращим головним промоутером України у світі. Утім, відносини двох держав розвиваються не так стрімко, як того хотілось, і характеризуються стриманістю та нерівномірністю, яка виражається як в активізації взаємодії між двома державами, так і в зменшенні інтенсивності дипломатичних контактів. Незважаючи на значну підтримку Великобританією української держави в питаннях агресії з боку Росії, питання безвізового режиму з'ясовано так і не було.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема українсько-британських відносин привернула увагу багатьох дослідників. Зокрема, питання відносин у політичній сфері України та Великобританії відображено в наукових розвідках А. Грубінка, В. Гончарова, К. Скляренка, С. Савіна та ін. Утім, зважаючи на постійний розвиток українсько-британських відносин, дана проблема потребує подальшого вивчення.

Формулювання мети статті. Мета статті: висвітлити розвиток і стан міждержавного співробітництва України та Великобританії в політичній сфері життя на сучасному етапі (1991–2018).

Засобом її досягнення є виконання таких завдань: відтворення процесу розвитку українсько-британських відносин на сучасному етапі; здійснення аналізу особливостей політики

Сполученого Королівства щодо участі України в інтеграційних процесах на європейському просторі.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Визнавши незалежність України, 10 січня 1992 року Великобританія встановила дипломатичні відносини з нашою державою. Одним із ключових питань, що лягли в основу міждержавних відносин, стало європейське питання, оскільки після 1991 року Україна взяла курс на розвиток західноєвропейського дипломатичного діалогу.

Перший двохсторонній візит на високому рівні відбувся 1992 року у між міністром закордонних справ та у справах співдружності Д. Херда та міністром закордонних справ України А. Зленком. Під час зустрічі міністрів у Великобританії було укладено міжурядовий Меморандум про необмежену свободу пересування (15 вересня 1992 р.) [4]. Даний Меморандум має важливе значення для розвитку міждержавних відносин, оскільки визначає принципи та правила здійснення дипломатичних контактів між Україною та Сполученим Королівством. Як наслідок двохсторонніх візитів стало офіційне відкриття в Києві Посольства Сполученого Королівства, а у Великій Британії – Посольства України.

Утім, на початковому етапі українсько-британські відносини носили стриманий характер. Великобританія обережно ставилась до новоствореної незалежної України та не прагнула до поглиблення контактів. У налагоджені відносин між державами на перешкоді став і мовний бар'єр, адже українські дипломати, які прибули з візитом до Лондона мали проблеми у спілкуванні з англійським середовищем, що заважало їм налагодити відносини з британськими бізнес-колами [18, с. 316]. До цього слід додати й той факт, що Британія розглядала Україну як державу, що є сферою впливу Російської Федерації.

Суттєвою перешкодою до поліпшення міждержавних відносин було питання ядерної зброї. Як відомо, після проголошення незалежності Україна успадкувала від СРСР значний ядерний арсенал, що перевищував арсенал самої

Британії. Саме тристороння угода між США, Росією та Україною щодо виведення стратегічних ядерних озброєнь, розташованих на українській території, та ратифікація Верховною Радою Договору СНО-1 (скорочення і обмеження стратегічних наступальних озброєнь) 1994 року сприяли потеплінню українсько-британських відносин.

24 травня 1994 року з візитом до Києва прибув міністр закордонних справ Великобританії Д. Херд, який під час прес-конференції висловив підтримку з боку Сполученого Королівства позиції України щодо кримського питання у відносинах з Росією. Офіційний Лондон також зазначив, що дипломатичні відносини між двома державами будуть розвиватися динамічніше, якщо Україна не лише позбавиться ядерної зброї, але й приєднається до договору про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ). Приєднання України до ДНЯЗ і підписання 5 грудня 1994 року в м. Будапешт Меморандуму про гарантії безпеки України з боку Росії, Великобританії та США стали головною передумовою поліпшення співробітництва на міжнародному рівні між Україною та Сполученим Королівством [7]. Іншою причиною поживавлення українсько-британського співробітництва, як зазначає С. Савін, є «переосмислення Заходом, і Великобританією, зокрема, ролі України як одного з головних чинників стабільності в Східній Європі та інструменту впливу на Росію» [10]. Адже, у цей період спостерігається посилення напруги між Заходом і Росією, пов'язані із внутрішньою та зовнішньою політикою Російської Федерації.

Результатом розвитку співробітництва між двома державами стала низка дипломатичних контактів між Україною та Великобританією відбулись у другій половині 90-х рр. ХХ ст. Так, у вересні 1995 року до Києва прибув міністр закордонних справ Великобританії М. Рифкінг, де виступив з доповіддю на тему «Україна в Європейському контексті» [6]. Вже 1995 року Президент України Л. Кучма з офіційним візитом відвідав Лондон, унаслідок якого під час зустрічі з прем'єр-міністром Дж. Мейджером було ухвалено спільну декларацію, згідно з

якою Британія наголосила на своїй підтримці України в її прагненні наблизитись до ЄС. Така позиція Великобританії пояснюється, передусім, власними інтересами монархії. Будучи прихильницею розширення Європейського Союзу, Великобританія сприяла залученню нових держав до складу ЄС, оскільки збільшення членів Євросоюзу призвело б до децентралізації даної організації. Саме у федералістських тенденціях розвитку ЄС британський уряд вбачав загрозу своєму національному суверенітету та ідентичності. Так Великобританія прагнула підсилити власні позиції та позиції США у Європі.

Про активну підтримку Великобританією України щодо її входу до складу ЄС свідчить і той факт, що Сполучене Королівство одне із перших у Європі (після Іспанії) ратифікувало Угоду про партнерство та співробітництво України з ЄС (червень 1995 року), а також сприяло вступу України до Ради Європи та підготовці спільної стратегії ЄС щодо України. Тоді, як країни-засновниці ЄС – Німеччина та Франція доволі скептично ставляться до питання розширення ЄС.

У свою чергу І. Черінько наголошує на перевагах і негараздах щодо членства України в ЄС для Великобританії. З одного боку, у разі вступу України до ЄС, Сполучене Королівство отримує вагомі переваги, оскільки кількість споживачів спільного ринку зросте майже на 50 млн, посиляться антифедералістичні тенденції, вигідні для Британії. З другого боку, набуття Україною повноправного членства в ЄС призведе і до певних політичних змін, невідповідних для монархії: відповідно до кількості населення Україна мала б отримати в інституціях ЄС – Європарламенті та Європейській комісії кількість голосів майже рівнозначну британській, що призведе до утруднення щодо прогнозування та контролю парламентської ситуації [18, с. 316].

Українсько-британське співробітництво розвивалось і наступними роками. Так, 1996 року прем'єр-міністр Великобританії Дж. Мейджора здійснив візит до України, під час якого порушувалося питання закриття Чорнобильської АЕС.

21 жовтня 1997 року між державами був підписаний Меморандум про взаєморозуміння щодо участі та підтримки діяльності Міжнародного чорнобильського центру з проблем ядерної безпеки, радіоактивних відходів і радіоекології [4].

23–25 червня 1998 року в Україні відбулася зустріч заступника державного секретаря закордонних справ і в справах співдружності Великобританії Д. Хендерсона та міністра закордонних справ України Б. Тарасюка. Під час зустрічі обговорювались питання щодо двосторонніх відносин і проблем, пов'язаних з інтеграційними процесами України до Європейських політичних та економічних структур [1]. Уже наступного року Б. Тарасюк розпочав переговори з новообраним державним секретарем закордонних справ та у справах співдружності Великобританії Р. Куком, під час яких обидві сторони визнали взаємопоступки в розвитку українсько-британських відносин у різних сферах. Окрема увага була звернута на питання про підтримку Великобританією прагнення України набути статусу асоційованого члена ЄС. 12 квітня 2000 року Р. Кука здійснив візит до Києва, під час якого було ухвалено Меморандум про взаєморозуміння щодо співробітництва та координації між Міністерствами закордонних справ України та Великобританії [5].

Утім, 2001–2003 рр. позначились погіршенням українсько-британських відносин. Причиною цього стала критика з боку Британського Королівства щодо повільного та невдалого реформування в Україні, а також посилення недемократичних тенденцій у державі, зокрема наступ на свободу слова. Звинуватила Велика Британія Україну і в порушенні норм міжнародного права в галузі торгівлі зброєю, визнавши факт продажу Україною систем пасивного стеження «Кольчуга» Іраку. Після того, як Україна надіслала до Іраку свій миротворчий контингент і «Кольчуги» так і не знайшли в Іраку, відносини України з Сполученим Королівством поліпшилися. Наслідком поліпшення українсько-британського співробітництва стало підписання міжурядової Угоди про спрощений порядок оформлення віз посадовим особам обох країн (25 жовтня 2001

року). За підтримки Великобританії Україна у 2002 року була залучена до військових операцій Євросоюзу та Європейської політики сусідства.

Події 2004 року, що позначились «помаранчевою революцією» та приходом до влади проєвропейських політиків, позитивно вплинули як на внутрішнє політичне становище в країні, так і на зовнішнє. Уже 2005 року з робочим візитом Великобританію відвідав В. Ющенко, під час якого Президенту України було вручено нагороду британської організації «Чаттем Хауз». Ця поїздка стала надзвичайно важливою подією в подоланні відчуженості та налагодженні двосторонніх дипломатичних відносин. Про проукраїнські позиції серед британців свідчать і результати соціологічних досліджень Єврокомісії 2005 року, за даними яких 45% британців підтримали вступ України до ЄС, а 35% – виступили проти, що стало одним із найвищих показників серед країн Західної Європи [3]. 2008 року була оприлюднена заява парламенту Сполученого Королівства, у якій основні політичні сили країни (консерватори, лейбористи та ліберал-демократи) підтримали прагнення України до набуття членства в ЄС.

Посилення та активізація політичних контактів на вищих рівнях спостерігались упродовж 2008–2009 років, що ознаменувалось значною кількістю візитів. Зокрема, відбулося три візити Президента України до Великої Британії (травень, жовтень 2008 р. та січень 2009 р.) і візит Голови Верховної Ради України до Британії (жовтень 2009 р.).

Під час травневого візиту 2008 року Президента до Великобританії було ухвалено спільну заяву, у якій задекларовано стратегічний характер українсько-британських відносин. Зокрема, прем'єр-міністр Великої Британії Гордон Браун заявив, що після того, як Україна буде відповідати загальноприйнятим європейським нормам і стандартам, вона повинна стати повноправним членом ЄС, а нова посилена угода між Україною та Євросоюзом повинна мати форму політичної асоціації та економічної інтеграції [7]. Під час цієї зустрічі між двома сторонами було досягнуто домовленості про те, що

Україна та Велика Британія розпочинають переговори щодо укладання двосторонньої угоди про спрощення візового режиму.

У березні 2008 року міністр закордонних справ України В. Огризко зустрівся з державним секретарем у закордонних справах і у справах співдружності Д. Мілібендом. Уже 27 серпня 2008 року Д. Мілібэнд прибув з візитом до Києва, який мав на меті підтвердити зобов'язання Сполученого Королівства щодо підтримки України в її демократичному виборі та налагодженні спільних позицій щодо Росії [3]. У жовтні 2008 року відбулася зустріч Президента України В. Ющенка з британським політиком Г.Браупом, під час якої було висловлено прихильне ставлення Великобританії до інтеграції України в НАТО та зобов'язання Королівства щодо забезпечення суверенітету та територіальної цілісності нашої держави. Утім, політична нестабільність в Україні призвела до ухвалення рішення ЄС щодо відкладання підписання Угоди про асоціацію з Україною за підсумками саміту в Евіані 9 січня 2008 року.

Подальший розвиток відносин між двома державами спостерігався і в наступні 2009–2013 рр. У цей період відбуваються дипломатичні контакти між двома державами на рівні міністерств. Упродовж зазначеного періоду Сполучене Королівство у відносинах з Україною акцентувало головну увагу на підписанні Угоди про асоціацію як основного механізму перетворення України відповідно до британських національних інтересів [8]. Сполучене Королівство Угоду про асоціацію розглядало як один із перших кроків до майбутнього повноправного членства України в ЄС. У травні 2013 року відбувся візит до Лондона міністра закордонних справ України, який передбачав отримання підтримки з боку Великобританії щодо підписання Угоди про асоціацію з ЄС. А 17 вересня 2013 року до Києва прибув державний міністр Форін Офісу з метою підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС під час Вільнюського саміту «Східного партнерства» [6].

Щоправда, вже з 2013 року розпочинається сповільнення динаміки двохсторонніх політичних відносин, викликане негативними оцінками щодо розвитку демократичних процесів в

Україні. Така ситуація не влаштовувала не лише іноземні держави, але й самих українців, доказом чого стали події 2013–2014 років. Прагнення українського народу відстояти свої права та демократичні свободи були підтримані в різних куточках світу. Внутрішньополітичні зміни та прояв російської агресії проти України сприяли поліпшенню дипломатичних відносин між державами. Великобританія активно виступала на підтримку України. Зокрема, Сполучене Королівство реалізувало низку санкцій та обмежувальних заходів в односторонньому та багатосторонньому форматах і сприяла та продовжує активно сприяти Україні щодо участі в різних міжнародних організаціях [11].

2014 рік позначився численними зустрічами представників двох держав на вищому рівні. Так, 3 березня відбулася зустріч Прем'єр-міністра України Арсенія Яценюка з Державним секретарем у закордонних справах Вільямом Хейгом під час його візиту до України, а вже 6 березня Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк зустрівся з Прем'єр-міністром Великої Британії Девідом Кемероном у рамках саміту ЄС у Брюсселі. З робочим візитом у вересні 2014 року відвідав Велику Британію П. Порошенко для участі в заходах саміту НАТО (м. Ньюпорт, 4–5 вересня). У рамках засідань Ради ЄС 30 серпня та 69-ї сесії ГА ООН 25 вересня відбулись зустрічі Президента Петра Порошенка та Прем'єр-міністра Арсенія Яценюка з Прем'єр-міністром Девідом Кемероном. 22 вересня цього ж року до Києва прибула делегація депутатів Європарламенту та Парламенту Великої Британії на чолі з головою багатопартійної парламентської групи дружби з Україною Дж. Віткінгдейлом [12, с. 83].

Стрімкий розвиток українсько-британських відносин спостерігається і 2015–2016 роками. Цей період позначився численним візитами та дипломатичними контактами. Президент П. Порошенко та А. Яценюк підтримували постійні контакти з Прем'єр-міністром Д. Кемероном. 5 березня 2015 року з робочим візитом відвідав Україну державний секретар закордонних справ Ф. Хеммонд. Варто згадати і про зустріч

Форіна Офісу з П. Порошенком та Головою Верховної Ради України В. Гройсманом, Прем'єр-міністром А. Яценюком і міністром закордонних справ України П. Клімкіним.

2016 рік набув особливого значення в політичному житті Великобританії. 23 червня в країні був проведений загальнонаціональний референдум, на якому вирішувалась подальша участь Сполученого Королівства в ЄС. Більшість британців висловилися за вихід Британії зі складу ЄС. Отже, незважаючи на зосередженість держави на внутрішніх питаннях, вона продовжувала зберігати на високому рівні двосторонні дипломатичні відносини з Україною, які підтримувались робочими зустрічами та офіційними візитами [13].

2017 року відбулася низка офіційних візитів на найвищому рівні. Великобританію відвідали Президент країни П. Порошенко, Прем'єр-міністр В. Гройсман і ціле коло урядовців. До Києва, у свою чергу, з візитами прибули міністр закордонних справ Британії Б. Джонсон (1 березня), міністр оборони М. Феллон (20 січня) та його заступник М. Ланкастер (31 серпня). Міждержавні відносини проходили і на нижчих рівнях.

Спостерігається й поліпшення та налагодження відносин між оборонними відомствами Києва й Лондона. Доказом чого є заява Міністра оборони України С. Полторака, у якій зазначається: «...під час нашої зустрічі (з державним секретарем з питань оборони Великобританії М. Феллоном – Б.А.) ми обговорили питання, пов'язані з політичною підтримкою України, та її прагненням захистити свою державу, побудувати демократичне суспільство. І тут ми отримали повну підтримку з боку Великої Британії» [15]. Під час зустрічі також були визначені основні напрями співпраці на 2017–2018 рр. та розглянуте питання щодо розширення дипломатичного співробітництва між двома державами.

На 2017 рік офіційний Лондон визнав три пріоритети у відносинах з Україною в даний період: підтримка суверенітету, територіальної цілісності та економічного розвитку України, проведення реформ і боротьба з корупцією, надання гуманітарної допомоги [16, с. 27]. Щодо України, то її інтереси в

політичних відносинах зі Сполученим Королівством полягають у отриманні та посиленні обороноздатності країни та збільшенні тиску на Росію з метою виконання Мінських угод; отримання допомоги для проведення внутрішньодержавних реформ, а також залучення британських інвестицій. Тому з впевненістю можна твердити про те, що інтереси України та Великобританії доповнюють один одного.

Дипломатичні зустрічі на вищому рівні відбулись і у 2018 року. Зокрема, у вересні 2018 року відбулася зустріч у Києві Президента України П. Порошенка та міністра оборони Великобританії Г. Вільямсона, під час якої обговорювалося питання перспективи посилення санкцій проти РФ через агресію проти України та хімічну атаку в Солсбері. Г. Вільямсон заявив, що Велика Британія залишається послідовним прихильником європейського курсу України, всебічно підтримуючи її в боротьбі з російською агресією. Сполучене Королівство мало намір до кінця 2018 року розширити військову присутність в Україні, а 2019 року – збільшити присутність у Чорному морі [9].

У свою чергу, Посол Британії в Україні Джудіт Гоф зазначила, що «Україна залишається пріоритетом з огляду на довгострокову безпеку, стабільність та процвітання європейського континенту та є важливим напрямком для Великобританії» [17].

Утім, незважаючи на посилення двосторонніх відносин, деякі питання так і залишилися нез'ясованими. Ведеться, зокрема, про питання щодо спрощення візового режиму для громадян України, оскільки Великобританія так і не пішла на поступки українцям. Проте, що отримання спрощеного візового режиму для України – це справа не одного дня, повідомив у своїй заяві міністр закордонних справ України Павло Клімкін: «...Нам довелося відновити переговори з Великобританією про спрощений візовий режим для в'їзду громадян України. Досягнуто домовленості, що перший раунд відбудеться в жовтні поточного року. Але отриманий Україною в рамках Асоціації з ЄС безвізовий режим не поширюється на Великобританію. Тому

контакти про спрощений візовий режим відновлені, очікуємо, що певний прогрес у цьому напрямку буде. Але укладення угоди про спрощений режим навряд чи буде справою одного або двох років» [14]. Нез'ясованість даного питання негативно впливає на імідж Британської монархії серед українського населення. До цього слід додати і проблему щодо внесення змін до договірної бази у зв'язку з наміром Британії вийти з ЄС, оскільки більшість договорів будувались на основі договорів України з Європейським Союзом і країнами-членами ЄС. У разі виходу Великобританії з ЄС дані договори ставляться під питання.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок з цього напрямку. Розвиток українсько-британських відносин носив суперечливий і нестабільний характер, зумовлений як непослідовністю дій з боку української влади, пов'язаних із вибором зовнішньополітичного курсу, так і з повільним внутрішньополітичним реформуванням країни. Порушення принципів демократії від початку 2000-х років призвело до значної критики з боку Заходу та сповільнення динаміки українсько-британського співробітництва. Період кризи у дипломатичних відносинах між двома державами негативно вплинув на зовнішньополітичну діяльність України, що позначилося непослідовністю в підтримці з боку Великобританії євро інтеграційних прагнень нашої держави. Також слід виокремити і той факт, що із трьох країн-засновниць ЄС саме Великобританія стала основною підтримкою для України щодо її членства в Європейському Союзі, тоді як Німеччина та Франція досить скептично ставляться до проблеми розширення ЄС. Представляючи інтереси України на міжнародній арені, Великобританія надає активну підтримку українцям у боротьбі з російською агресією. Така політична діяльність Британської монархії дає можливість стверджувати, що вона є одним із найважливіших союзників України на її шляху до інтеграції в ЄС.

ЛІТЕРАТУРА

1. Галик В. Українська-британська співпраця. Україна в Європі і світі: навчальний посібник. Київ: Знання, 2013. 364 с.
URL: https://pidruchniki.com/1148051655646/politologiya/ukrayinsko-britanska_spivpratsya#39 (дата звернення: 28.01.2019).
2. Гончаров Г.В. Розвиток міждержавних відносин між Україною і Великою Британією у 1991–2005 рр.: автореф. дис. канд. іст. наук: 07.00.02 / Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди. Харків, 2006. 22 с.
3. Грубінко А. Україна у зовнішній політиці Великої Британії: новітній етап міждержавних відносин (2005–2009 рр.). URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Hrubinko_Andrii/Ukraine_u_zovnishnii_politytsi_Velykoi_Brytanii_novitnii_etap_mizhderzhavnykh_vidnosyn_2005_2009_rr.pdf (дата звернення: 28.01.2019).
4. Договірно-правова база між Україною та Великою Британією. URL: <https://uk.mfa.gov.ua/ua/ukraine-uk/legal-acts> (дата звернення: 30.01.2019).
5. Мазур О. Встановлення та налагодження відносин між Великою Британією та Україною 1992–2004 рр. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-4943.html> (дата звернення: 30.01.2019).
6. Микитів Т.В. Дипломатичні відносини України з Великобританією.
URL: <https://www.sworld.com.ua/konferm3/156.pdf> (дата звернення: 28.01.2019).
7. Паращенко О.М., Ю.В. Секунова. Дипломатичний протокол та етикет України з Великобританією. URL: <https://www.sworld.com.ua/konferm3/265.pdf> (дата звернення: 28.01.2019).
8. Політичні відносини між Україною та Великою Британією. URL: <https://uk.mfa.gov.ua/ua/ukraine-uk/diplomacy> (дата звернення: 30.01.2019).

9. Порошенко і міністр оборони Великобританії обговорили посилення санкцій проти РФ. URL: <https://gordonua.com> (дата звернення: 30.01.2019).
10. Савін С.Л. Розвиток українсько-британських політичних відносин у другій половині 1990-х років. URL: <http://vmv.kyumu.edu.ua/v/05/savin.htm> (дата звернення: 28.01.2019).
11. Солодкий С., Белесков М. Brexit дружбі не перешкода: аудит відносин України та Великої Британії *Українська правда*. URL: <https://www.euointegration.com.ua/ARTICLES/2017/07/5/7067997/> (дата звернення: 28.01.2019).
12. Склярєнко К. Політико-правова співпраця України та Великобританії на початку XXI століття. Емінак: науковий щоквартальник. 2017. № 2 (18) (квітень-червень). Т. 2. С.81–85. URL: <http://oaji.net/articles/2017/294-1521399247.pdf> (дата звернення: 28.01.2019).
13. Ставка Великої Британії. Як розвиваються відносини між Києвом і Лондоном. URL : <https://glavcom.ua/publications/stavka-velikoji-britaniji-yak-rozvivayutsya-vidnosini-mizh-kijevom-i-londonom-424108.html> (дата звернення: 28.01.2019).
14. Україна знову заговорила з Британією про спрощений візовий режим URL: <https://ukr.segodnya.ua/ukraine/ukraina-vnov-zagovorila-s-britaniye-ob-uproshchennom-vizovom-rezhime-1167358.html> (дата звернення: 30.01.2019).
15. Україна та Британія визначили основні напрями співпраці в оборонному секторі на 2017–2018 роки. URL: <https://www.unian.ua> (дата звернення: 30.01.2019).
16. Українська призма: Зовнішня політика 2017. Аналітичне дослідження // ГО «Рада зовнішньої політики «Українська призма», Фонд ім. Ф. Еберта. – Київ, 2018. – 232 с.
17. Уряд Британії за два роки надає Україні понад 25 мільйонів фунтів допомоги. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2018/12/6/7200469/> (дата звернення: 30.01.2019).
18. Черінько І. Українсько-Британські відносини: історія та сучасність. Наук. зап. Ін-ту політ. і етнонац. дослідж. 2009. Вип.

URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/13024/25-Cherinko.pdf?sequence=1> (дата звернення: 28.01.2019).

REFERENCES

1. Halyk V. *Ukrainska-brytanska spivpratsia. Ukraina v Yevropi i sviti: Navchalnyi posibnyk*. K.: Znannia, 2013. 364 s. URL: https://pidruchniki.com/1148051655646/politologiya/ukrayinsko-britanska_spivpratsya#39 (Last accessed: 28.01.2019).
2. Honcharov H.V., Bielieskov M. *Rozvytok mizhderzhavnykh vidnosyn mizh Ukrainoiu i Velykoiu Brytaniieiu u 1991–2005 rr.: avtoref. dys.... kand. istor. nauk: 07.00.02/ Kharkivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. H.S. Skovorody*. Kharkiv, 2006. 22 s.
3. Hrubinko A. *Ukraina u zovnishnii politytsi Velykoi Brytanii: novitnii etap mizhderzhavnykh vidnosyn (2005–2009 rr.)* URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Hrubinko_Andrii/Ukraina_u_zovnishnii_politytsi_Velykoi_Brytanii_novitnii_etap_mizhderzhavnykh_vidnosyn_2005_2009_rr. (Last accessed: 28.01.2019)
4. *Dohovirno-pravova baza mizh Ukrainoiu ta Velykoiu Brytaniieiu* URL: <https://uk.mfa.gov.ua/ua/ukraine-uk/legal-acts> (Last accessed: 30.01.2019)
5. Mazur O. *Vstanovlennia ta nalahodzhennia vidnosyn mizh Velykoiu Brytaniieiu ta Ukrainoiu 1992–2004 rr.* URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-4943.html> (Last accessed: 30.01.2019).
6. Mykytiv T.V. *Dyplomatychni vidnosyny Ukrainy z Velykobrytaniieiu.* URL: <https://www.sworld.com.ua/konferm3/156.pdf> (Last accessed: 28.01.2019).
7. Parashchenko O.M., Siekunova Yu.V. *Dyplomatychnyi protokol ta etyket Ukrainy z Velykobrytaniieiu.* URL: <https://www.sworld.com.ua/konferm3/265.pdf> (Last accessed: 28.01.2019)

8. Politychni vidnosyny mizh Ukrainoiu ta Velykoiu Brytaniieiu. URL: <https://uk.mfa.gov.ua/ua/ukraine-uk/diplomacy> (Last accessed: 30.01.2019)
9. Poroshenko i ministr oborony Velykobrytanii obhovoryly posylennia sanktsii proty RF. URL: <https://gordonua.com> (Last accessed: 30.01.2019)
10. Savin S.L. Rozvytok ukraïnsko-brytanskykh politychnykh vidnosyn u druhii polovyni 1990-kh rokiv URL: <http://vmv.kymu.edu.ua/v/05/savin.htm> (Last accessed: 28.01.2019)
11. Solodkyi S. Brexit druzhbi ne pereshkoda: audyt vidnosyn Ukrainy ta Velykoi Brytanii Ukrainka pravda. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/ARTICLES/2017/07/5/7067997/> (Last accessed: 28.01.2019)
12. Skliarenko K. Polityko-pravova spivpratsia Ukrainy ta Velykobrytanii na pochatku XXI stolittia. Eminak: naukovyi shchokvartalnyk. 2017. № 2 (18) (kviten-cherven). T. 2. S.81–85. URL: <http://oaji.net/articles/2017/294-1521399247.pdf>. (Last accessed: 28.01.2019)
13. Stavka Velykoi Brytanii. Yak rozvyvaiutsia vidnosyny mizh Kyievom i Londonom Povnyi tekst chytaite tut: URL: <https://glavcom.ua/publications/stavka-velikoji-britaniji-yak-rozvivayutsya-vidnosini-mizh-kijevom-i-londonom-424108.html> (Last accessed: 28.01.2019)
14. Ukraina znovu zahovoryla z Brytaniieiu pro sproshchenyi vizovyi rezhym URL: <https://ukr.segodnya.ua/ukraine/ukraina-vnov-zagovorila-s-britaniey-ob-uproshchennom-vizovom-rezhime-1167358.html> (Last accessed: 30.01.2019)
15. Ukraina ta Brytaniia vyznachyly osnovni napriamy spivpratsi v oboronnomu sektori na 2017-2018 roky. URL: <https://www.unian.ua> (Last accessed: 30.01.2019)
16. Ukrainka pryzma: Zovnishnia polityka 2017. Analitychne doslidzhennia // HO «Rada zovnishnoi polityky «Ukrainska pryzma», Fond im. F. Eberta. – Kyiv, 2018. – 232 s. (Last accessed: 28.01.2019)
17. Uriad Brytanii za dva roky nadaie Ukraini ponad 25 milioniv funtiv dopomohy. URL:

<https://www.pravda.com.ua/news/2018/12/6/7200469/> (Last accessed: 30.01.2019)

18. Cherinko I. Ukrainsko-Brytanski vidnosyny: istoriia ta suchasnist Nauk. zap. In-tu polit. i etnonats. doslidzh. 2009. Vyp. 43. S. 313–321. URL: [http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/13024/25-Cherinko.pdf?sequence = 1](http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/13024/25-Cherinko.pdf?sequence=1) (Last accessed: 28.01.2019)

Brovko A.G. A collaboration of Ukraine and Great Britain is in context of modern international relations: political vector. In the article analyse the features of development Ukrainian-Britannic political collaboration 1991-2018 years. In particular, character of development of mutual relations is traced and becoming of mechanisms of bilateral collaboration is analysed. It was set during research, that between two the states carried relations, on the initial stage of the development, restrained and ambiguous character. Waiver of status of the nuclear state, devotion the European values by Ukraine, and change of looks of the West, and to Great Britain in particular, into place of the Ukrainian state in Eastern Europe brought in the korektivi in a collaboration two the states at an international level. In particular, there is a rise in temperature in political relations between Ukraine and United Kingdom. Activation and poslablennya of diplomatic is represented relations between two states in subsequent years. Reason of such instability was of home policy position in Ukraine. It is marked development Ukrainian-Britannic collaboration after 2014 years and grant of help the Ukrainian state from the side of Britain in a fight against Russian aggression. It is indicated on basic visits Ukrainian-Britannic representatives of higher level. It is marked an author on active support of the United Kingdom of eurointegration aspiration of Ukraine. Official position of the Britannic government from middle of 1996 consisted in the gradual bringing in of Ukraine to integration in NATO. Support of idea of speed-up eurointegration of the Ukrainian state from the side of Great Britain of vmotivovuvalas' also by its aspiration of strengthening of the positions and positions of the USA in Europe. Marked circumstance that without regard to dynamic

development Ukrainian-Britannic relations, for Ukrainians it is decided the problem of simplification of the visa mode was not so, that blew up the image of Britishers among the Ukrainian population.

Keywords: *Ukrainian-Britannic relations, diplomatic contacts, bilateral relations, agreements, integration, visits, Ukraine, United Kingdom, European Union.*

Бровко А.Г. Сотрудничество Украины и Великобритании в контексте современных международных отношений: политический вектор. *В статье освещаются особенности развития украинско-британского политического сотрудничества 1991–2018 гг. В частности, прослежен характер развития взаимоотношений и проанализировано становление механизмов двустороннего сотрудничества. В ходе исследования было установлено, что отношения между двумя государствами носили, на начальном этапе своего развития, сдержанный и неоднозначный характер. Отображена активизация и послабление дипломатических отношений между двумя государствами в последующие годы. Отмечено развитие украинско-британского сотрудничества после 2014 года и предоставление помощи украинскому государству со стороны Британии в борьбе с русской агрессией. Указано на основные визиты украинско-британских представителей высшего уровня. Автором отмечена активная поддержка Соединенного Королевства евроинтеграционного стремления Украины. Отмечен тот факт, что, невзирая на динамическое развитие украинско-британских отношений, проблема упрощения визового режима для украинцев решена так и не была, что неблагоприятно влияет на имидж британцев среди украинского населения.*

Ключевые слова: *украинско-британские отношения, дипломатические контакты, двусторонние отношения, договоры, интеграция, визиты, Украина, Соединенное Королевство, Европейский Союз.*